

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 191/18
Luksemburg, 10 grudnia 2018 r.

Wyrok w sprawie C-621/18
Wightman i in. / Secretary of State for Exiting the European Union

Zjednoczone Królestwo może jednostronnie wycofać notyfikację swego zamiaru wystąpienia z Unii Europejskiej

Wycofanie takie, zadecydowane z poszanowaniem krajowych wymogów konstytucyjnych, skutkowałoby pozostaniem Zjednoczonego Królestwa w Unii na niezmiennych warunkach w odniesieniu do jego statusu jako państwa członkowskiego

W referendum przeprowadzonym w Zjednoczonym Królestwie w dniu 23 czerwca 2016 r. większość opowiedziała się za wystąpieniem tego państwa członkowskiego z Unii Europejskiej. W dniu 29 marca 2017 r. brytyjska premier notyfikowała Radzie Europejskiej zamiar Zjednoczonego Królestwa wystąpienia z Unii Europejskiej na podstawie art. 50 TUE. Artykuł ten stanowi, że po dokonaniu takiej notyfikacji zainteresowane państwo członkowskie negocjuje i zawiera z Unią umowę o wystąpieniu. Traktaty przestają mieć zastosowanie do tego państwa od dnia wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w przypadku jej braku, dwa lata po notyfikacji zamiaru wystąpienia, który to okres może zostać ewentualnie przedłużony.

W dniu 19 grudnia 2017 r. członkowie parlamentu Zjednoczonego Królestwa, parlamentu szkockiego oraz Parlamentu Europejskiego wnieśli do Court of Session (naczelnego sądu cywilnego Szkocja, Zjednoczone Królestwo) powództwo w trybie kontroli sądowej w celu ustalenia, czy notyfikacja, o której mowa w art. 50 TUE, może zostać jednostronnie wycofana z takim skutkiem, że w razie jej wycofania Zjednoczone Królestwo pozostałoby w Unii. W dniu 3 października 2018 r. Court of Session zwrócił się z pytaniem w tej kwestii do Trybunału Sprawiedliwości, uściślając, że dzięki odpowiedzi na nie członkowie Izby Gmin będą w chwili zajmowania stanowiska w przedmiocie umowy o wystąpieniu wiedzieć, czy istnieją nie dwie, lecz trzy opcje, a mianowicie: wystąpienie z Unii bez umowy, wystąpienie z Unii z umową lub wycofanie notyfikacji zamiaru wystąpienia i pozostanie Zjednoczonego Królestwa w Unii.

Z powodu pilnego charakteru swego wniosku, przede wszystkim w świetle faktu, że umowa o wystąpieniu może być ratyfikowana jedynie w przypadku jej zatwierdzenia, wraz z ramami przyszłych stosunków między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską, przez Parlament Zjednoczonego Królestwa, Court of Session zwrócił się o zastosowanie trybu przyspieszonego, który to wniosek Trybunał uwzględnił¹. Tryb przyspieszony pozwala Trybunałowi na szybkie orzekanie w sprawach niecierpiących zwłoki dzięki maksymalnemu skróceniu terminów i przyznaniu sprawom absolutnego pierwszeństwa.

Dzisiejszym wyrokiem Trybunał, w pełnym składzie, orzekł, że jeżeli państwo członkowskie notyfikowało Radzie Europejskiej swój zamiar wystąpienia z Unii, jak uczyniło to Zjednoczone Królestwo, może ono również jednostronnie wycofać tę notyfikację.

Możliwość ta istnieje dopóty, dopóki nie wejdzie w życie umowa o wystąpieniu zawarta między Unią a danym państwem członkowskim lub, w przypadku braku takiej umowy, dopóki nie upłynie okres dwóch lat – ewentualnie przedłużony – od notyfikacji zamiaru wystąpienia z Unii Europejskiej.

¹ Postanowienie prezesa Trybunału z dnia 19 października 2018 r., Wightman i in. ([C-621/18](#)).

Decyzja o wycofaniu notyfikacji powinna zostać podjęta w wyniku demokratycznego procesu, zgodnie z krajowymi wymogami konstytucyjnymi. Decyzja ta, jednoznaczna i bezwarunkowa, powinna być przekazana na piśmie Radzie Europejskiej.

Wycofanie takie potwierdza przynależność zainteresowanego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej na niezmienionych warunkach w odniesieniu do jego statusu jako państwa członkowskiego i kończy procedurę wystąpienia.

W uzasadnieniu wyroku Trybunał zauważył na wstępie, że zdaniem Court of Session rozpoznawana przez ten sąd skarga podnosi kontrowersyjną kwestię, której podstawą jest zawisły przed nim spór oraz że orzeczenie Court of Session pozwoli na wyjaśnienie możliwości, jakie mają członkowie parlamentu Zjednoczonego Królestwa, na których spoczywa obowiązek zajęcia stanowiska w przedmiocie ratyfikacji umowy między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską. Odnosząc się do podniesionych przez rząd Zjednoczonego Królestwa i Komisję argumentów dotyczących niedopuszczalności, Trybunał wskazał, że przedłożona mu przez Court of Session kwestia wykładni art. 50 TUE jest istotna dla sprawy, a nie hipotetyczna, jako że to ona właśnie stanowi przedmiot sporu zawisłego przed Court of Session.

Co do istoty Trybunał stwierdził, że art. 50 TUE nie odnosi się wprost do kwestii wycofania zamiaru wystąpienia. Nie zabrania go ani wyraźnie na to nie zezwala.

Stwierdziwszy to, Trybunał zauważył, że art. 50 TUE ma podwójny cel: po pierwsze, jest nim potwierdzenie suwerennego prawa państwa członkowskiego do wystąpienia z Unii, a po drugie, wprowadzenie procedury umożliwiającej przeprowadzenie takiego wystąpienia w sposób uporządkowany. Zdaniem Trybunału suwerenny charakter prawa do wystąpienia przemawia za tym, że zainteresowane państwo członkowskie ma prawo – dopóty, dopóki nie wejdzie w życie umowa o wystąpieniu lub, w przypadku braku takiej umowy, dopóki nie upłynie okres dwóch lat, ewentualnie przedłużony – do wycofania zamiaru wystąpienia z Unii.

Wobec braku wyraźnego postanowienia regulującego kwestię wycofania notyfikacji zamiaru wystąpienia z Unii wycofanie to podlega normom zawartym w art. 50 ust. 1 TUE, a zatem decyzja o wycofaniu może zostać podjęta jednostronnie, zgodnie z wymogami konstytucyjnymi danego państwa członkowskiego.

Wycofanie przez państwo członkowskie zamiaru wystąpienia jest wyrazem suwerennej decyzji o zachowaniu statusu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którego to statusu wspomniana notyfikacja nie przerwała ani nie zmieniła.

Zdaniem Trybunału sprzeczne z celem traktatów, polegającym na tworzeniu coraz ściślejszego związku między narodami Europy, byłoby zmuszenie do wystąpienia państwa członkowskiego, które notyfikowało swój zamiar wystąpienia z Unii zgodnie ze swymi wymogami konstytucyjnymi, a które w wyniku procesu demokratycznego podejmuje decyzję o wycofaniu notyfikacji tego zamiaru w ramach takiego procesu.

Uzależnienie prawa do wycofania notyfikacji, jak proponują Rada i Komisja, od jednomyślnej zgody Rady Europejskiej, przekształciłoby prawo jednostronne i suwerenne w prawo warunkowe oraz byłoby sprzeczne z zasadą, że państwo członkowskie nie może zostać zmuszone do opuszczenia Unii wbrew swej woli.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793
Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106